

Джерела українських фразеологізмів

ЇАВ ЛОВИТИ

ЯК ДВІ КРАПЛІ ВОДИ

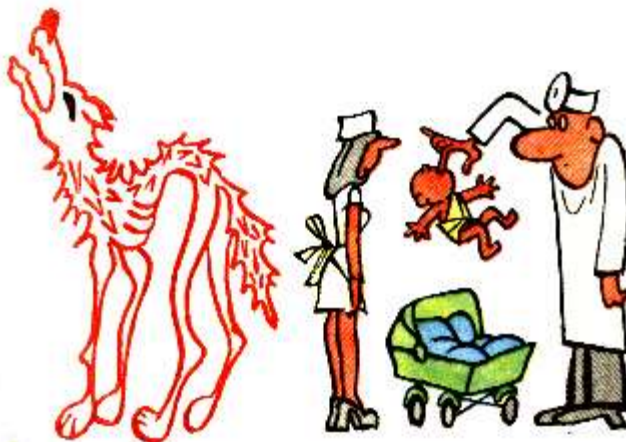

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ

СТІЙКІ СПОЛУЧЕННЯ СЛІВ, ЯКІ ЗА ЗНАЧЕННЯМ
ДОРІВНЮЮТЬ ОДНОМУ СЛОВУ
(СЛОВОСПОЛУЧЕННЮ)

ВЕДМЕЖА
ПОСЛУГА

ГОЛОДНИЙ
ЯК ВОВК

БИТИ
БАЙДИКИ

біла ворона

як білка в колесі

взяти себе в руки

вилами по воді писано

ВОДИТИ ЗА НОСА

ГОВОРИТИ ПІД РУКУ

ГРАТИСЯ З ВОГНЕМ

УНЕСТИ НОГИ

НЕ ЛІЗТИ ЗА СЛОВОМ У КИШЕНЮ

ВОЛОССЯ СТАЄ ДИБОМ

ЛІТАТИ У НЕБІ

ДИВИТИСЯ КРІЗЬ ПАЛЬЦІ

ДИСТАТИ З-ПІД ЗЕМЛІ

КУПУВАТИ КОТА В МІШКУ

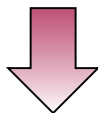

ЗНІМАТИ ЗІРКИ З НЕБА

ЗАГЛЯДАТИ ДО РОТА

ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ МОЖНА ЗНАЙТИ У ФРАЗЕОЛОГІЧНОМУ СЛОВНИКУ

БІЛЬШІСТЬ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ СЛОВНИКІВ УКЛАДЕНО НЕ ЗА АЛФАВІТОМ, А ГНІЗДОВИМ СПОСОБОМ. ТАК, ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЗГРУПОВАНО НАВКОЛО **КЛЮЧОВОГО (ОПОРНОГО, СТРИЖНЕВОГО) СЛОВА**, У СЕРЕДИНІ Ж ГНІЗДА ВИСЛОВИ ПОДАНІ ЗА АЛФАВІТОМ. ЧАСТО У СЛОВНИКОВИХ СТАТТЯХ ДО ПОЯСНЮВАНИХ ВИСЛОВІВ ДОДАНО ФРАЗЕОЛОГІЧНІ СИНОНІМИ Й АНТОНІМИ.

НАПРИКЛАД:

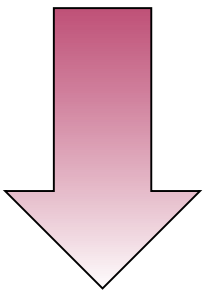
ВІТЕР: ВІТЕР У ГОЛОВІ (ГРАЄ, СВИЩЕ І Т. ІН.) У КОГОСЬ. *ХТО-НЕБУДЬ ЛЕГКОВАЖНИЙ, НЕСЕРЬОЗНИЙ. - ТИ Ж У МЕНЕ ВИРІС ПІД СТЕЛЮ, А В ГОЛОВІ ЩЕ ВІТЕР ВІЄ.*
СИНОНІМ: ГОРОБЦІ ЦВІРІНЬКАЮТЬ У ГОЛОВІ.

ВІТЕР У КИШЕНЯХ СВИСТИТЬ (ГУДЕ, ГУЛЯЄ І Т. ІН.). *НЕМАЄ ГРОШЕЙ. - ХОЧ У КИШЕНЯХ ВІТЕР ГУЛЯЄ, А ТАТО ПОЧУВАЄ СЕБЕ ЛЮДИНОЮ.* **СИНОНІМИ:** ПОРОЖНЯ КИШЕНЯ, КОПІЙКИ НЕМА ЗА ДУШЕЮ. **АНТОНІМИ:** ПОВНА КИШЕНЯ, НАБИТИЙ ГАМАНЕЦЬ.

ДЖЕРЕЛА ФРАЗЕОЛОГІЇ

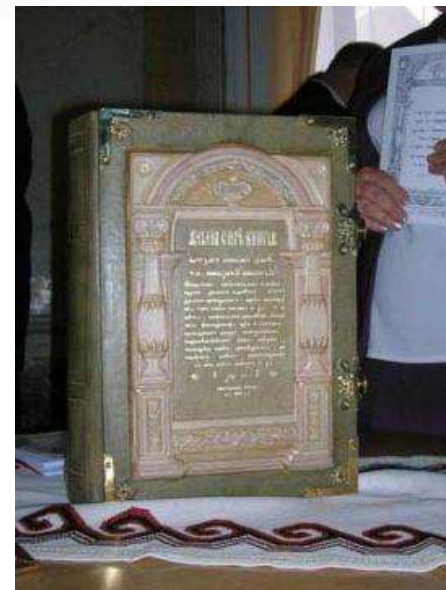
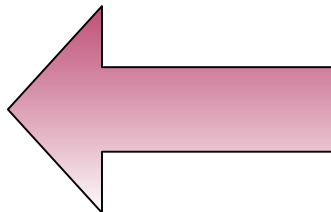
УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

дати гарбуза
язиката Хвеська
піймати облизня
замовляти зуби
виносити сміття з хати

Адам і Єва
Блудний син
Випити гірку чашу
Дерево пізнання
Змій – спокусник
До сьомого коліна
Умивати руки
Ноїв ковчег

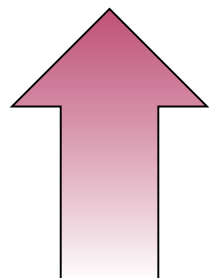
БІБЛІЯ

- альфа і омега
- берегти, як зіницю ока
- вавілонське

стопотворіння

- троянський кінь
- сфінксова загадка
- нитка Аріадни
- крокодилові сльози

АНТИЧНА МІФОЛОГІЯ

ПРИСЛІВ'Я І ПРИКАЗКИ

Хліб - усьому голова.

Краще добре робити, ніж гарно говорити.

Не одежа красить а добрі діла.

Очам страшно, а руки роблять.

Брехнею світ пройдеши, а назад не вернешся.

КРИЛАТІ ВИСЛОВИ

“УЧІТЕСЬ, ЧИТАЙТЕ, І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, Й СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ”

“КАРАЮСЬ, МУЧУСЯ, АЛЕ НЕ КАЮСЬ” /Т.ШЕВЧЕНКО/

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ? /В. ШЕКСПІР/

АФОРИЗМИ

ДРУЗИ ПІЗНАЮТЬСЯ В БІДІ.

ХТО ШУКАЄ, ТОЙ ЗНАЙДЕ.

ОДИН З ВСІХ - УСІ ЗА ОДНОГО.

ХУТКО КАЗКА МОВИТЬСЯ, ТА НЕШВИДКО ДІЛО РОБИТЬСЯ.

КРАЩЕ ВМЕРТИ СТОЯЧИ, НІЖ ЖИТИ НА КОЛІНАХ.

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У РОЛІ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ

Фразеологічний зворот виступає одним
членом речення

Ви послухайте його і на вус намотайте.
Він наговорив сім мішків гречаної вовни.

Пішов козак світ за очі.

Добери до кожного з поданих фразеологізмів синонімічну пару

Золоті руки

Як оселедців у бочці

І за холодну воду не
братися

Знімати стружку

Ні пари з уст

Накласти головою

Точити ляс

Правити теревені

Намилити шию

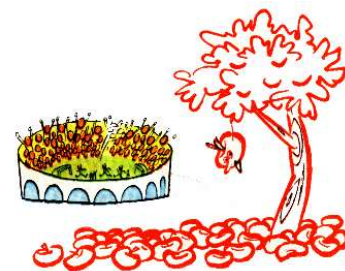
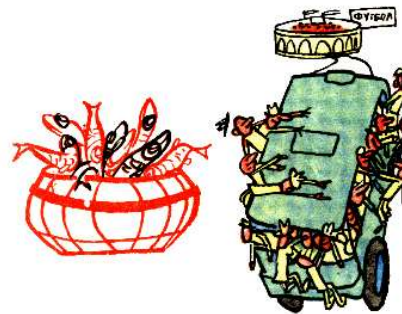
Тримати язик за зубами

Полягти кістьми

Майстер на всі руки

Сидіти склавши руки

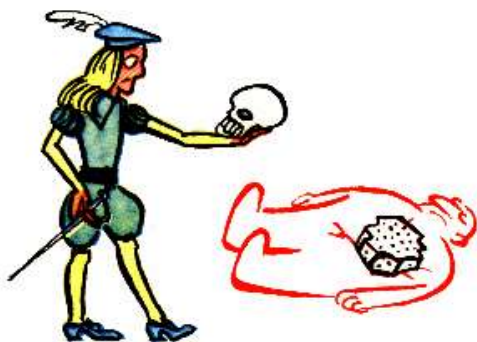
Яблуку ніде впасти

Складіть антонімічні пари з поданих фразеологізмів

Останнє віддасть
За тридев'ять земель
Кидати в жар
Жити на широку ногу
Легкий на підйом
З важким серцем

Перебиватися з хліба
на воду
З легким серцем
Важкий на підйом
З батька рідного
здере
Рукою подати
Кидати в холод

Доповни фразеологічні звороти

Мов води в...

Вийти ... з води

Тягти за ...

Стояти над ...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Випишіть із текстів художньої літератури шість фразеологізмів. Запишіть їх значення, користуючись словником.